ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1433
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 254
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/11/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Αθήνα, 16-11-2026

Προς τους Υπουργούς Εξωτερικών και Πολιτισμού

Θέμα: «Η μετατροπή του ιστορικού ελληνορθόδοξου ναού του Αγίου Ευσταθίου στην Καππαδοκία σε μουσείο και η προστασία της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς της Ρωμηοσύνη»

Η μετατροπή του ιστορικού ελληνορθόδοξου ναού του Αγίου Ευσταθίου στην Ιντζεσού της Καισάρειας, στην Καππαδοκία, σε δημοτικό μουσείο επαναφέρει το σοβαρό ζήτημα της προστασίας και ανάδειξης της ελληνορθόδοξης πολιτιστικής κληρονομιάς στις πατρογονικές εστίες του Ελληνισμού[1].

Ο ναός του Αγίου Ευσταθίου, που ανεγέρθηκε το 1836, αποτέλεσε επί δεκαετίες χώρο λατρείας της ορθόδοξης κοινότητας της περιοχής. Μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών το 1923, το κτίριο χρησιμοποιήθηκε διαδοχικά ως στρατιωτική αποθήκη, αρχείο, θεατρική αίθουσα και επαγγελματική σχολή.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα της 29ης και 30ής Σεπτεμβρίου 2026, οι τουρκικές αρχές προχωρούν πλέον στη μετατροπή του σε δημοτικό μουσείο, μετά την ολοκλήρωση εργασιών αποκατάστασης που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 2021 και 2025.

Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζουν οι σωζόμενες τοιχογραφίες, τα λιθανάγλυφα και οι επιγραφές του ναού, μεταξύ των οποίων και καραμανλίδικες, που αποτελούν πολύτιμα τεκμήρια της γλωσσικής και θρησκευτικής ιστορίας των ορθόδοξων πληθυσμών της Μικράς Ασίας.

Η διατήρηση ενός ιστορικού κτιρίου και η αποκατάσταση των αρχιτεκτονικών του στοιχείων αποτελούν ασφαλώς σημαντικές ενέργειες. Ωστόσο, η προστασία ενός θρησκευτικού μνημείου προϋποθέτει και τη διαφύλαξη της ιστορικής του ταυτότητας. Η μετατροπή ενός ελληνορθόδοξου ναού σε χώρο γενικής παρουσίασης της τοπικής ιστορίας γεννά εύλογα ερωτήματα για τον τρόπο με τον οποίο θα αποδοθεί στο κοινό η πραγματική του προέλευση, η σχέση του με την ορθόδοξη λατρεία και η παρουσία των κοινοτήτων που τον ανήγειραν και τον χρησιμοποίησαν.

Ιδιαίτερα προβληματική θα ήταν οποιαδήποτε μουσειακή παρουσίαση που θα αποσιωπούσε ή θα υποβάθμιζε αυτή την ιστορική πραγματικότητα, περιορίζοντας τον ναό σε ένα απρόσωπο τουριστικό αξιοθέατο.

Το ζήτημα αποκτά ευρύτερη σημασία, καθώς πολυάριθμοι ιστορικοί ναοί, μονές, σχολεία και κοινοτικά κτίρια της Μικράς Ασίας αποτελούν μαρτυρίες της μακραίωνης παρουσίας της Ρωμηοσύνης και της ιδιαίτερης πνευματικής και πολιτιστικής της παράδοσης. Η διάσωσή τους αφορά τόσο την υλική υπόσταση των μνημείων όσο και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης που μεταφέρουν.

Η ελληνική πολιτεία έχει τη δυνατότητα, μέσω της πολιτιστικής και εκκλησιαστικής διπλωματίας, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες τεκμηρίωσης, επιστημονικής συνεργασίας και ανάδειξης αυτής της κληρονομιάς, σε συνεννόηση με τους αρμόδιους εκκλησιαστικούς φορείς και με σεβασμό στο διεθνές και εθνικό νομικό πλαίσιο.

[1] https://www.aa.com.tr/en/culture/historic-greek-church-in-central-turkiye-set-to-open-to-public-soon/4072530?utm

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Έχει προβεί η ελληνική κυβέρνηση σε οποιαδήποτε διπλωματική ή υπηρεσιακή παρέμβαση προς τις τουρκικές αρχές σχετικά με τη μετατροπή του ναού του Αγίου Ευσταθίου σε μουσείο, με σκοπό τη διασφάλιση της ιστορικής και ελληνορθόδοξης ταυτότητάς του, την προστασία του σωζόμενου διακόσμου και την πλήρη παρουσίαση της ιστορίας του;
2. Έχει ζητηθεί ή εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής ελληνικών επιστημονικών φορέων και του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην τεκμηρίωση και ιστορική παρουσίαση του μνημείου; Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση για τη συστηματική καταγραφή, προστασία και ανάδειξη αντίστοιχων ελληνορθόδοξων μνημείων στη Μικρά Ασία;

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να καταθέσουν:

1. Τυχόν διπλωματική αλληλογραφία, διαβήματα ή υπηρεσιακά έγγραφα που αφορούν τον ναό του Αγίου Ευσταθίου και τις πρόσφατες εργασίες αποκατάστασης και μουσειακής αξιοποίησής του, κατά το μέρος που επιτρέπεται η δημοσιοποίησή τους.
2. Τυχόν εκθέσεις της αρμόδιας ελληνικής διπλωματικής ή προξενικής αρχής σχετικά με την κατάσταση του μνημείου, την ιστορική τεκμηρίωσή του και την παρουσίασή του ως μουσείου.
3. Τον υφιστάμενο κατάλογο, εφόσον έχει καταρτιστεί, ιστορικών ελληνορθόδοξων ναών και λοιπών θρησκευτικών μνημείων στην Τουρκία για τα οποία έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες προστασίας ή τεκμηρίωσης από τα Υπουργεία Εξωτερικών και Πολιτισμού κατά την τελευταία πενταετία.

Ο ερωτών και αιτών βουλευτής

Ρούντας Ναπ. Γεώργιος